

ወረ ሃብናኩም።

ዘስደምም ፍሹል ፌስቲቫል ህግደፍ ኣብ ሎንዶን ዓባይ-ብርጣንያ።

ክሉ ከም ዝፈልጦ ስርዓት ህግደፍ ኣብ ወርሓት ሰነን ሓምለን ዝጅምሮ ብስም ፌስቲቫል ዝጽዋዕ ሆሆን ዳንኬራን ኣብ መላእ ዓለም እናዞረ ብሕልና ኣልቦ ዝኾኑ ስሱዓት ስነ-ጥበባውያን ተሰንዩ ወሰን ኢሉ ዝምታን ዝርፊያን ካብ ዝተሓሓዙ ዓመታት ኣቑጺሩ ኢዩ። መቐጸልታ ናቱ ክኣ እንሆ ሎሚ ዘመን ኣብ ዞባ ኤውሮጳ ብከተማ ሎንዶን ዝጀመረ ዝምታ ከመይ ከም ዝነበረ ኣብቲ ውዕሎ ካብ ዝነበሩ ዜጋታት ዝረኹብናዮ ሓበሬታ ጆባእ ንብለኩም።

ከም ቀደም ይመስለክን ውሕጅ ይወስደክን።

ጃንዳ ህግደፍ ኣቐዲሙ ዳምዳም ክብለሉ ዝቐነዩ ፌስቲቫል ግዚኡ ኣኪሉ ካብ ዓርቢ ዕለት 03 ሓምለ ክሳብ 05 ሓምለ 2009 ዓ-ም ኣብ ዘሎ ጊዜ ከካይዶ ወጢኑ ብኡ መጠን ክኣ ዓርቢ ኣጋ ምሸት ጀሚሩ እኳ እንተተባህለ፡ ዝኣትወሎም ሰብ ብዘይ ምርካቦም፡ እቶም ዝርካቦም ምእንቲ ሕጻውንቲ ደቆም ክብሉ 25.00 ፓውንድ ከፊሎም ዝኣተዉ ወለዲ ቀንፊዞው ክብሉ ከም ዘምሰዩ ኣብ መወዳእታ ክኣ ብሰንኪ እኹል ሰብ ዘይምእታው ላህማም ምሸት ከም ዝሓደሩ እቶም ኣብቲ ሕድሮ ዝተረኹ ወሃብቲ ሓበሬታ ኣረጋጊጾም።

ንቐዳሙኻ?

ውዕሎ ዕለተ ቀዳም፡- ሎሚ ዘመን ኣይ ከም ቀደምምን እቶም ናይ ህግደፍ መዳሀርቲ እቲ ምንታይሲ፡ እቲ ቀደም “ ኣገድሲ ሰሚናር ብኣገሌ ዝተባህለ ላዕለዎይ ልኡኽ መንግስቲ ኤርትራ ዝምራሕ” ብምባል ብዝቐጸልጽል ሃላት የዋዓውዑ ከም ዘይነበሩ ሎሚ ነቲ በዩን ሰሊኹ ከምዝኣተዉ ዘይፍለጥ ሓክሊ ድሙ ዓብደላ ጃብር ብሕሉእ ቅድሚ ሰሙን ኣብ ሆሎወይ ሮድ ኣኼባ ናይ እሙናት ደቂ ውሻጠ ክም ዝገብር ድሕሪ ምግባር ኣብዚ ናይ ዕለት 04 ሓምለ 2009 ዓ-ም ክኣ ሰሚናር ከምዝገበረ መገብቲ ሓበሬታ ካብ ውሽጢቲ ፌስቲቫል ኣረጋጊጾም። ተሳተፍቲ ሰሚናር ክኣ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ መብዛሕቲኡን ሕጻውንቲ ሒዘን ዝኣተዋ ኣዴታትን ቆልዑን ውሑዳት ክኣ ዓቕመ ኣዳም ዝበጽሑ ከም ዝነበሩ እቲ ሓበሬታ የረጋግጽ። ንትሕዝቶ ሰሚናር ዓብደላ ጃብር ዝምልከት ክኣ ብዝዓባ ተጻብኣታት ምዕራብ ዓለም ንኤርትራ ብሓፈሻ ብፍላይ ክኣ ተጻብኣታት ኣሚሪካን ሲ ኣይ ኤን ከምኡውን እዚ ዝመበገሲኡ ናይ ቁጠባ ጸገምን ስእነት ናይ ወጻኢ ሸርፍን ካልእን ዝትሕዝትኡ መደረን ሰሚናርን ብምባል ክንገፍ ውዲሉ። ብድሕሪዚ ምስ መጠንቀቕትኡ ውሑዳት ሕቶታት ኢና ነፍቅድ ብምባል እኳ ናይ ሕቶን መልስን ዕድል እንተፍቀዱ እቲ ህዝብስ ካብ ክሓቶ ዝክእል በዳህቲ ሕቶታት ከይተቐጠበ ንዓብደላ ጃብር ከምዘዋጠሮ እቲ ዝመጽኣና ሓበሬታ የረጋግጽ ካብቲ ብዙሕ ውሑድ ንምጥቃስ፡-

* ሓደ ክብሪ ዝግብኡን ተስፋ ዘለዎን መንእሰይ ዝሓተቶ ሕቶ፡- “ ሃገርና ኤርትራ ነጻ ካብ ቸኸውን ዓሰርተ ሸሞንተ ዓመታት ኣሕሊፋላ እንተኾነ ክሳብ ሕጂ ካብተን ኣብ ዓለም ብዘይ ቅዋም ዝኸዳ ዘለዋ ሃገራት እንኮ ኢያ። ስለምንታይ ከምኡ ይኸውን ስለምንታይ ብሕጊ ዘይንግዛእ” ክብል ሓቲትዎ።

መልሴ ዓብደላ ጃብር፡- ብመጀመርታ ነቲ ሕቶ ብብድዐ ናይ ጸላእቲ ሕቶ ማለት ብኣገልጽኡ ናይ ኣሜሪካን ሲ ኣይ ኤ፡ ምዕራባውያንን ወ...ወዘተ እናበለ ብምፍርራሕ ዝተሓወሶ ክምልሶ እንከሎ ንሱ ይብል “ንሕና ቅዋም ስለዘይብልና መንዩ ብሕጊ ኣይንኸይድን ዝበለ? ንሕና ንዓና ከስርሓና ዝኸእል ሕጊ ኣለና ብኡኸኣ ንሰርሕን ንመሓደርን ኣሎና ንኣሜሪካን ምዕራብ ዓለምን ከነክሐጉስ ኢልና ንገብሮ የለን ክብል ብድርቅና መሊሱ።

* ቀጺለን ሓንቲ ክብርቲ ሓርበኛዊት ወላዲት ዝሓተትኦ ሕቶዩ ከምዚ ዝስዕብ ነይሩ። “ስለምንታይ ኢዩ መንግስቲ ንሕጻውንቲ መንእሰያት ሃየ! ሃዲምኩም እባ ኮብሊልኩም እናበለ ኣብ ፈቐዶ በረኻን ኣጸምእን ዝኣስሮም? ብድሕሪኡ ኸኣ ሓምሳ ሸሕ እንተዘይከፈልኩም ይብሃል እዚስ ሃየንታይ ይኮነን? ወለዲ ክኣ ክራገሙ ይውዕሉለዉ።” ክብላ እንከለዋ፡ ተመሳሳሊ ሕቶ ብሓደ ስመይ እገለ ወዲ ኣገለ እብሃል ኢሉ ዝሓተተ ክኣ “እዚ ብወረወረ ዘይኮነ ብጭብጢ ኣነ ባዕለይ ዓዲ ከይደ ቀኒየ ብዓይነይ ዝረእኽዎን ዘጋጠመንንዩ” ኢሉ ዝሓተቶ ሕቶ፡- “ኣብ ገጠራት ደቐኹም ሃዲሞም እናተባህለ ዝተኣሰሩን ብሰበቡ ክኣ ዝሓርስዎ መሬቶም ዘይብሎም ዝተሓድጉን ንብረቶም ዝተወርሱን ኣጋጢሞሙኒ ስለምንታይ ኢዩ እዚ ኹሉ” ክብል ሓቲቲ።

መልሴ ዓብደላ ጃብር፡-

ሹመኛ ህግደፍ ኣብ ኣመላልስኡ ብዙሕ ግዜ ዝደጋግመን ከም ናይ ውሽጥን ወጻእን ጸላእትና፡ ምዕራባውያን ዓለም፡ መንግስቲ ኣሜሪካ፡ ሲ ኣይ ኤ...ወዘተ ዝኣመሰሉ መታሓፍስቲ ቃላት እናተጠቐመ ምምባሩ እናዘኸኸርኩ ብቐጥታ ነዘን ክልተ ኣብ ላዕሊ ዝቕረባ ሕቶታት ክምልሰን ከሎ ግን ድውሰውስ ብምባል ብኸምዚ ዝስዕብ ጌሩ ክምልሰን ፈቲኑ። ንሱ ኣብ መልሱ “ ንሕና ነዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ስጉምትታት ክንወስድ ዘገደደና ገለገለ ሃብታማት ብጉቦን ብላዕን ካብ ሃገራዊ ጉቡኣት ክሕብኡን ከምልጡን ንዝፍትኑ ንምቁጽጸር ዘተኣታተናዮ ኢዩ ነይሩ እዚ ክኣ ብዝተጸንዐ መንገዲ ኢዩ ነይሩ ሕጂ ግን ተሪፉ ኣዩ ክብል ከይሓፈረ ውጹእ ሓሶት ሓሲዩ።

*ብዛዕባ ቁጠባን ናህሪ ዕዳጋን ንዝቕረበሉ ሕቶ ክምልስ ከሎ፡-

መልሴ ዓብደላ ጃብር፡-

ወዮም እንዳ ጃህሪ ድራሮም “ቁጠባና ጽቡቕ ኣሎ። ድኽነት ነበረ ያ ነበረ ክንገብሮ ኢና” ኢሎም ይፍክሩ ከም ዘይነበሩ ሎሚ ግን ብልሳን ሹመኛኦም ነቲ ሓቂ ከምዘለዎ ዳሕዲሖም። ንሱ ዓው ኢሉ “ብናይ ቁጠባ ጸገም ብፍላይ ክኣ ናይ ውጻኢ ሸርፊ ፍጹም ተሸጊርና ኣብ ሕማቕ ኩነታት ኢና ዘለና። ካብ መንግስቲ ኣሜሪካ ንረኽቦ ዝነበርና ሓገዝ ተዳጊደና። እንተላይ ካብ ህዝብና ኣብ ኣሜሪካ ዝቐመጡ። ወላውን ካብ ሕብረት ኤውሮጳ ብተመሳሳሊ ንረኽቦ ዝነበርና ተጸንቂቐ። ከምኡውን እተን ገለ ገለ ሃገራት ዓረብ ብዓቕመን ዝሕግዛና ዝነበራ ኣሜሪካን ሲ ኣይ ኤን ኢድክን እንተዘይ ኣኪብክን ስለዝበልወን ካብኣን ንረኽቦውን የለን። ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ኩነታት ኣንዳሃለና ግን መንግስቲ ብጽንዓት ኸኹሉ ሕጽረታት ይገጥሞሎ ይኹንምበር መንግስቲ በይኑ ነዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ሃገራዊ ዕማም ከወግዶ ስለዘይኸእል ናይ ህዝቢ ሱታፊ የድሊሎ”። ክብል ነቲ ባዕሎም ዝፈጠርዎ ሃገራዊ ጸገምን ሽግርን ናብ ህዝቢ ክድርብዮ ፈቲኑ። ምስ እዚ ኣተኣሳሲሩ እቲ ሽግር ናብ ሃገራውያን ነጋዶ ኸጸጸግዮውን “ነጋዶ ናይ ወጻኢ ሸርፊ ብመንገዶም ረኺቦም ዝተፈላለዩ ኣድለይቲ ነገራት ኸኸቕርቡ ይፍትኑ ኢዮም። እቲ ቀረብ ግን ዝልከፍ ኣይኮነን።መንግስቲውን ይፈልጥዮ፡ ክቆጸጸሮምውን ምኸኣለ። እንተኸነ ህዝቢ መታን ከይጉዳእ ሸለልውን ንብሎ ኢና”። ብምባል ነንሓድሕዱ ዝዋቓዕ መልሴ ሂቡ መስደመም ኢዩ ነገራቲ።

ዓብደላ ጃብር ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ካብ ኣተኣታትውኡ ንዓዲ-እንግሊዝ ጀሚርካ ብሕቡእን ሰላሕታን ኮይኑ መደረ ሰሚናሩ ክኣ ጣቂ ዘይብሉ ካብቲ ኩሉ ህዝቢ ዝፈልጦ ናይ ውሽጦም ሽግራት ተሓቢኡ ምስ ህዝብና ንዛተ ኣለና ንምባል ያእዩ ከም ንደርሆ እተዘንግዓሉ ጥረምረ ፊይ እናበለ ንብዓት ሓርገጽ ክኩበዕ ምፍታኑስ ነታ ዝጎደለት ቁርባ ባሽኡ ክመልእ ደልዩ ከምዝኾነ ኣሽብኛታትውን ኣይሰሓትዎን። ምክንያቱ ድሕሪቲ ኣሽባ ካብ ዝነበረ ዕላላት ብዛዕባ እቲ ሕቶታትን ኣመላልስኡን ከምዝተገንዘብናዮ ክብሉ እቶም ዝወግሉ ሓቢሮም።

ዕለት ሰንበት፡-

ኣብዚ ዕለት እዚ ሓደ ዘገርም ተርእዮ ኢዩ ተፈጺሙ ተሸታተሉኒ፡- ኣብ ሓደ ኣብቲ ቦታ ዝርከብ ኣደራሽ ንዑ ምርኢት ኣሎ ተሳተፉ ብምባል ነቲ ዝርካቡ ቆልዓ ሰበይቲ ኣቐዲሞም ድሕሪ ምጽዋዕ ናብታ ኣዳራሽ ኣእትዮም ብውሽጣ ረጊጦም ከመዮ “ዳስ ሓውያስ ዝእትውምበር ዝወጽእ ነይርኣና” ኮይኑ ነገራቱ ኣብ ውሽጢቲ ኣዳራሽ ሃዩ ንዑ ኩሉኹም በብኣድራሻኹም ሰሚንኩም ደቡብኩም ምብራቕኩም ምዕራብኩም ተፈለዩ ኢሎም ሎንዶን ኣብ ኣርባዕተ ማእዘን መቐሎም ብመጀመርታ መራሕቶኹም ምረጹ ድሒሩ ክኣ ኣድራሻኹምን ስልኩኹምን ምልኡ ዝብል ቅጥዕታት ብምዕዳል ነቲ ኣሽብኛ ኣጨኒቐሙሉ ውዒሎም። እቲ ህዝቢ ግን ኣይሓመቐን ኩሉ ኣተናኦም ደስ ስለዘይበሎ ሎምስ ካን ብዓንደ ርእሱ ብግዲ ድዩ ኮይኑ ብምባል ብዘይካ ዉሑዳት ተገሪሆም ትክክለኛ ኣድራሽኦም ዝሃቡ ኩሉ ኣድራሻኡን ስልኩን ኣጋግዮ ለዊጡ ኣብቲ ቅጥዒ ብምምላእ ካብቲ ከም ጥሪት ብሓይሊ ንምሉእ መዓልቲ ተዘኒበሙሉ ዝወግሉ ናይ ህግድፍ መጻወድያ ኣማሰይኡ ከም ዝተገላገለ እቲ ሓበሬታ ኣረጋጊጹ።

መደምደምታ ኣ! ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ውሽጥን ኣብ ወጻኝን ዘለኻ፡ ብፍላይ ክኣ እቲ ቀንዲ ግዳይ ስቓይን መከራን ዝኾንካ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዘለኻ፡ ግፍዕን ጭካነን ጃንዳ ህግደፍ ብኣካል ባዕልኻ ትጎስጥን ትስሕኖን ስለዘለኻ ብዛዕብኡ ኣይክዛረብንዮ። ይኹንምበር ህግደፍ ካብ ዝጥቀመሎም ሚላታት ሓደ ፈላሊኻ ግዛእ ስለዝኾነ በተን ናይ ሓሶት ማዕከናቱ ኣብ ወጻኢ ዝርከብ ህዝቢ ኤርትራ ምስ መንግስቲ ኢዩ እነሆለ ኣብ ዓ ዲ-እንግሊዝ እባ ጀርመን፡ ሽወደንግ ዓዲ ጣልያን እንተበለ ሓቂ ከምዘይኮነ ከረጋግጸልካ ኣፈትው። እዚ ኩሉ ኤርትራዊ ኣብ ወጻኢ ዘሎ ፈንፊንዎም ኢዩ። እዚ ከምዚ ክብል ኮለኹ ግን ከምቲ ባዕልኻውን እትዕዘቦ ዘለኻ እታ እንኮ ናይ ሓሶት መቃሊሕቶም ዝኾነት ቲሺ ኤሪ እተውርዮን እተርእዮን ውሑዳት ንመሬትካ ካብ ህግደፍ ብደላር ዝተሻየጡ ስሱዓትን ህሩፋትን ተበለጽቲ፡ ህግደፍ ክሳብ ዘሎ ኣነ ምሻኻ ወለል እናበሉ ምስኡ ዘውደክድኹ ከምዘለዉ ምዝካር የድሊ። እዚ ኸኣ ከም ንቡር ብምውሳድ ዕ ድመኦምን ዕድመ ጃንዳኦምን ንምሕጻር ሃዩ! ኩልና ብውሽጥን ብደገን ሓይልና ኣወሃሂድና ክንቃለስ በዚ ኣጋጣሚ እጽውዕ።

ሓይልና ንምሸቲዮ!
ክንዕወት ኢና
መኮነን ተኸለ
ሎንዶን 08 ሓምለ 2009።